

NEDELJA

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

10/FEB/2023 # 568

Big Oil: „Neplanirana zarada“

BP, Chevron, Exxon, Shell i Total akumulativno zaradile prošle godine 134 milijarde dolara više od uobičajene finansijske godine

Brisel uveo, pa korigovao, sankcije na ruska goriva

Sečin: Cenu ruske nafte ne postavlja Evropa, već Azija

Indija pozvana u OPEC+

BP-ova tri 'scenarija' u Energetskom pregledu za 2023.

Brisel preporučuje grupni izlazak EU iz Ugovora o energetskej povelji

BUDUĆNOST
NA DELU

SADRŽAJ

NAFTA

Brisel uveo, pa korigovao, sankcije na ruska goriva	OVDE
Sečin: Cenu ruske nafte ne postavlja Evropa, već Azija	OVDE
Indija pozvana u OPEC+	OVDE
Goldman Sachs predviđa vraćanje cena nafte iznad 100 USD u 2023.	OVDE
Cena nafte raste zbog smanjenja ponude, uz znake jačanja potražnje u Kini	OVDE
Brisel preporučuje izlazak cele EU iz Ugovora o energetskej povelji	OVDE
BP-ova tri 'scenarija' u Energetskom pregledu za 2023.	OVDE
Kazahstan i Lukoil potpisali ugovor od 6 mlrd USD za ofšor blok Kalamkas-Sea	OVDE
Rusija zadržala proizvodnju nafte na 9,8-9,9 mb/d u januaru i februaru	OVDE
Prihodi Rusije od nafte i gasa pali su za 46% u januaru	OVDE
Neplaniran prihod od 134 mlrd dolara za globalne energetske gigante	OVDE
Zahvaljujući ratu u Ukrajini BP udvostručio dobit u 2022.	OVDE
Profit od 68 mlrd dolara naftnih giganta pokreće raspravu o porezu u Britaniji	OVDE
TotalEnergies uvećao dobit za 28%	OVDE
OILPRICE.COM: Kretanje cena nafte Brent i WTI	OVDE

PRIRODNI GAS

Rusija se suočava sa izazovima oko čvorišta u Turskoj	OVDE
Turska očekuje da gasno čvorište počne sa radom ove godine	OVDE
Novatek uklanja vrednosne papire sa londonske berze	OVDE
Bugarski tužioc terete bivšeg ministra energetike za štetu u nabavci ruskog gasa	OVDE

REGION

Mađarska predlaže Hrvatskoj proširenje Jadranskog naftovoda	OVDE
Hrvatska će isplatiti MOL-u odštetu od 235 miliona dolara	OVDE
MOL planira da proda benzinske stanice u Sloveniji	OVDE
Crna Gora dogovorila sa SAD korake za gradnju LNG terminala u luci Bar	OVDE
Kapacitet gasnog interkonektora Grčke i Bugarske popunjen 94%	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu	OVDE

NAFTA

Brisel uveo, pa korigovao, sankcije na ruska goriva

BRISEL - U nedelju, 5. februara je stupila na snagu zabrana uvoza ruskih rafiniranih naftnih proizvoda poput dizel goriva u Evropsku uniju i njihova prodaja po ograničenim cenama ne-zapadnim državama.

Granica je postavljena na 100 dolara po barelu za dizel i druge proizvode napravljene od sirove nafte, kao što je mlazno gorivo, u sporazumu zemalja G-7 – SAD, Ujedinjenog Kraljevstva, Japana, Kanade, Francuske, Nemačke i Italije, plus EU i Australije.

Plafon cena je 45 dolara po barelu za druge proizvode koji se prave od sirove nafte, ali se prodaju ispod cene nafte, kao što je gasno ulje koje se koristi u kotlovima u elektranama i industriji.

Dva dana kasnije EU je, međutim, odlučila da iz režima ograničenja cena ruskih goriva izuzme naftne derivate koje strane kompanije u inostranstvu proizvode od ruskih sirovina.

Kako je objavljeno na **veb sajtu** Evropske komisije, EU će takođe ukinuti embargo na proizvode dobijene mešanjem stranih i ruskih naftnih derivata.

Prema objašnjenju Evropske komisije, ako se naftni proizvodi iz Ruske Federacije prerađuju u trećoj zemlji mešanjem sa stranim, više se ne smatraju ruskim, pa se na njih ne primenjuje maksimalna cena.

Analitičari upozoravaju da najnovije energetske sankcije nose rizike: cene dizela su već skočile od početka rata 24. februara, a postoji i neizvesnost o tome kako će embargo EU i ograničenje cena od strane Grupe sedam najbogatijih zemalja zapada (G7) uticati na tržište goriva ključnog za privredu sveta.

Sečin: Cenu ruske nafte ne postavlja Evropa, već Azija

NJU DELHI – Cenu vodeće ruske mešavine nafte Ural više ne postavlja Evropa, već Azija, koja je postala najveće tržište za tu robu, rekao je u utorak generalni direktor Rosnjefta Igor Sečin na Nedelji energetike u Indiji.

"Ako ruska nafta ne uđe na evropsko tržište, onda nema referentne cene. Referentne cene će se formirati tamo gde zapravo ide količina nafte", rekao je Sečin, a prenosi Reuters.

„Kao što je zapisano u Propovedi: Ono što je krivo ne može se ispraviti; ono što nedostaje ne može se izbrojati“, dodao je komentarišući prilike izazvane embargom zapada na većinu uvoza ruske nafte.

Prema proračunima Reutersa, oko 70 posto tereta Urala utovarenog prošlog meseca otišlo je u Indiju. Rusija je postala najveći indijski dobavljač sirove nafte.

Indija pozvana u OPEC+

BANGALORE - Generalni sekretar OPEC-a Haitam Al Gais pozvao je Indiju da bude učesnik sledećeg sastanka OPEC+, izjavio je u sredu ministar nafte Hardep Sing Puri, na marginama konferencije Indijske nedelje energetike, javlja **Reuters**.

Ipak, dva azijska velikana ne kupuju samo Ural. Cene još dve popularne ruske mešavine — ESPO i Sokol — nedavno su se trgovale iznad 70 dolara po barelu. U vreme pisanja ovog teksta, ESPO je pao ispod 70 dolara, ali je Sokol bio iznad praga koji je 10 dolara po barelu iznad gornje granice cena koji su postavili EU/G7.

Ural je u isto vreme u januaru u proseku koštao 49,48 dolara po barelu, prema podacima Ministarstva finansija koje je citirao Reuters. To je bilo 42 posto jeftinije od cene za januar 2022.

NIKADA LAKŠE DO UŠTEDA

SA NAMA NA PUTU
PROGRAM LOJALNOSTI

Goldman Sachs predviđa vraćanje cena nafte iznad 100 USD u 2023.

NIJORK - Divlja kolebanja koja su obeležila cene nafte i nivo proizvodnje u razdoblju pandemije verovatno se neće smiriti ni ove godine, prema analizi **Goldman Sachs**.

Nafta bi se ove godine mogla vratiti iznad 100 dolara po barelu, napominje banka, budući da ruske sankcije povezane s ukrajinskim ratom nastavljaju da ograničavaju izvoz sirove nafte - čak i dok Kina ponovno počinje da se otvara nakon okončanja svoje politike COVID Zero.

Goldman Sachs očekuje da nivoi proizvodnje neće moći pratiti potražnju 2023. Nedostatak ulaganja u proizvodnju takođe se smatra pokretačem viših cena, što bi mogao biti veliki problem 2024. godine.

MOĆNO GORIVO ZA
MOĆNE PERFORMANSE

100

IZABERITE NOVI PREMIUM EKO RACING RON 100 BENZIN
EKO Racing 100 gorivo unapredskih performansi, sa 80% više aditiva.
Dobijite nove vozačke iskustve. Na svim EKO pumpama!

EKO

Cena nafta raste zbog male ponude, uz znake jačanja potražnje u Kini

LONDON, NIJORK - Nafta je ostvarila ove nedelje svoj najveći dobitak u tri meseca na optimizmu da će američke Federalne rezerve zadržati svoj put u povećanju kamatnih stopa., dok će potražnja u Kini, najvećem svetskom uvozniku, izgleda da raste, prenosi **Bloomberg**.

“Čini se da tržište nafte odbija negativan uticaj nedavnog oporavka dolara”, rekao je Jens Pedersen, viši analitičar Danske Bank. “To ukazuje na snažnu potražnju kako strahovi od recesije popuštaju i ponovno otvaranje Kine počinje da se širi tržištem.”

Fjučersi na naftu Brent trgovani su za 86,50 USD/bbl do 04:00 GMT, dok su fjučersi američke lake WTI nafte menjali ruke za 80 dolara po barelu.

Blagi pad cena na početku trgovanja u petak, a potom dobitak od gotovo 1 dolar, pripisuje se klackanju tržišta između straha od recesije koja će pogoditi SAD i nade za

snažnim oporavkom potražnje za gorivom u Kini.

Međunarodna agencija za energiju tako očekuje da će polovina ovogodišnjeg rasta globalne potražnje nafte doći iz Kine.

Rastu cena nafte od preko 5% ove nedelje doprinelo je i zatvaranje prve faze naftnog polja Johan Sverdrup u norveškom delu Severnog mora kapaciteta 535.000 barela na dan.

Goldman Sachs je u ponedeljak podigao prognozu kineske potražnje za naftom u četvrtom tromesečju ove godine na 16 miliona b/d, što je za 400.000 b/d više u odnosu na raniju procenu, s tim da će ukupna godišnja potražnja u 2023. porasti za 1 milion b/d.

Brisel preporučuje izlazak cele EU iz kontroverznog Ugovora o energetskej povelji

BRISSEL - U značajnom zaokretu, Evropska komisija je predložila u utorak kolektivni i koordinirani izlazak svih 27 država članica iz kontroverznog Ugovora o energetskej povelji (ECT), međunarodnog sporazuma koji štiti ulagače u energiju od neočekivanih okolnosti koje bi mogle naštetiti njihovim očekivanjima profita.

Promena politike dolazi nakon što je predložena reforma Evropske komisije za modernizaciju sporazuma propala krajem novembra zbog protivljenja Nemačke, Francuske, Španije i Holandije, koje su ranije najavile planove za jednostrano povlačenje.

"S obzirom na to da nije izvodljivo obezbediti većinu u Savetu za usvajanje modernizovanog ECT-a, smatramo da bi EU, Euratom i države članice trebalo da sprovedu koordinirano povlačenje iz ECT-a," rekao je za *Euronews* portparol Komisije.

Zašto je ECT tako kontroverzan?

Potpisan u Lisabonu u decembru 1994. godine, ECT je osmišljen da promoviše prekograničnu saradnju u energetskej sektoru između dve strane bivše Gvozdene zavese.

Ugovor je ponudio dodatne garancije zapadnim investitorima koji su želeli da posluju u bivšim sovjetskim državama, koje su tada prelazile na model tržišnog kapitalizma i imale mnogo fosilnih resursa koji su čekali na eksploataciju.

Prema ECT-u, investitori su bili zaštićeni od diskriminatornog pristupa, eksproprijacije, nacionalizacije, kršenja ugovora i drugih neočekivanih okolnosti koje bi mogle uticati na njihova očekivanja profita.

Sporazum je vremenom rastao i danas ima 53 potpisnice, uključujući i Evropsku uniju. Veliki izvoznici energije, poput Sjedinjenih Država, Saudijske Arabije i Rusije, nisu vezani ovim sporazumom.

Ugovor pokriva glavne aspekte trgovine energentima, ulaganja, tranzita i efikasnosti.

Jedna ključna odredba, međutim, postala je izvor intenzivnih kritika: privatni, arbitražni sistem iza scene sa pravno obavezujućim presudama.

Ova arbitraža omogućava investitorima i kompanijama da tuže vlade i traže kompenzaciju zbog promjena politike, kao što su neto-nula ciljevi, koji ugrožavaju njihove poslovne poduhvate i prihode.

Strane koje napuste sporazum ostaju podložne sudskim sporovima 20 godina.

Kritičari kažu da ECT pruža neproporcionalnu zaštitu za infrastrukturu fosilnih goriva, vrednu 344,6 milijardi eura samo u Evropi, u kritičnom trenutku kada zagađivači moraju biti uklonjeni.

Evropski sud pravde presudio je da arbitražni sistem krši zakon EU i ne sme se koristiti za rešavanje sporova između država članica.

U pokušaju da uskladi sporazum sa zelenom agendom EU, koja predviđa smanjenje emisije stakleničkih gasova za 55% do 2030. godine, Evropska komisija je predložila reformisani tekst koji bi ograničio klauzulu o prestanku roka na 10 godina za stare investicije i samo devet meseci kod novih energetskej projekata.

ОДЛИЧНА ОЦЕНА ОД СВАКОГ ВОЗАЧА!

Програм је и до сада био одличан,
а сад је

5+

LUKOIL.RS

LUKOIL SRBIJA

lukoilsrbija

BP-ova tri 'scenarija' u Energetskom pregledu za 2023.

LONDON - BP je objavio svoj reprezentativni Energetski izgled za 2023. godinu, predviđajući tri potencijalna scenarija na globalnim energetskim tržištima nakon turbulentnih 12 meseci - "neto nula, ubrzani i novi zamah".

Glavni ekonomista britanskog naftno-gasnog giganta, Spencer Dale, rekao je: „Svaka uspešna i trajna energetska tranzicija mora se pozabaviti sva tri elementa takozvane energetske trileme: sigurna, pristupačna i niža emisija ugljenika.“

Potražnja za naftom opada u svakom od scenarija. BP tvrdi da je to uzrokovano smanjenjem upotrebe u drumskom transportu kako se poboljšava efikasnost voznog parka i ubrzo elektrifikacija drumskih vozila.

Međutim, nafta nastavlja da igra glavnu ulogu u globalnom energetskom sistemu u narednih 15-20 godina u sve tri strategije.

Energetski gigant dodaje da prirodni pad u postojećim izvorima proizvodnje znači da je potrebno nastaviti ulaganja u naftu i prirodni gas u narednih 30 godina, uključujući i Neto mula scenario.

„Ubrzano“ objašnjava promene koje se mogu dogoditi u globalnom energetskom sektoru koje mogu smanjiti emisije ugljenika za oko 75% do 2050.

Treći “scenario”, novi zamah, objašnjava trenutnu “široku putanju svetskog energetskog sistema”. Pri tom energetski gigant gleda na povećanje vladinih inicijativa i obećanja za dekarbonizaciju. U ovom scenariju, vrhunac globalnih emisija ugljenika krajem 2020-ih i oko 2050. je oko 30% ispod nivoa iz 2019.

Dale je dodao: „Povećan fokus na energetske sigurnost kao rezultat rata Rusije i Ukrajine ima potencijal da ubrza energetske tranzicije jer zemlje nastoje povećati pristup domaćoj energiji, od čega će većina verovatno dolaziti iz obnovljivih izvora i drugih nefosilnih goriva.“

Kazahstan i Lukoil potpisali ugovor od 6 mlrd USD za ofšor blok Kalamkas-Sea

ASTANA - Ruski privatni proizvođač nafte Lukoil postao je prvi strani investitor koji je pristao na nove uslove poslovanja koje su u januaru odobrile vlasti u Kazahstanu, potpisujući sa lokalnim KazMunayGazom „standardizovani“ ugovor o istraživanju i razvoju velikog priobalnog bloka u državnom sektoru Kaspijskog mora, javlja u utorak portal **upstream**.

Prema sporazumu koji je potpisan u Astani u ponedjeljak, KazMunayGaz i Lukoil preuzimaju projekat istraživanja i razvoja bloka Kalamkas-Sea, sa procenjenim ukupnim nadoknadivim rezervama od 510 miliona barela nafte i oko 9 milijardi kubnih metara prirodnog gasa.

Prema saopštenju kazahstanskog ministarstva energetike, Lukoil i KazMunayGaz su se složili da plate 32 miliona dolara kao potpisni bonus i obavezali da će uložiti do 6 milijardi dolara u projekat.

Kazahstanske vlasti očekuju da će dva partnera započeti s pripremama za razvoj polja što je pre moguće, uz nadu da će prva proizvodnja nafte biti viđena već 2028. godine.

Ministarstvo je saopštilo da će uslovi standardizovanog ugovora koji je Lukoil pristao da koristi biti primenjivi na druge naftne i gasne projekte u zemlji, pri čemu će njegovi opšti uslovi biti otvoreni za uvid potencijalnim investitorima u energetske sektor zemlje.

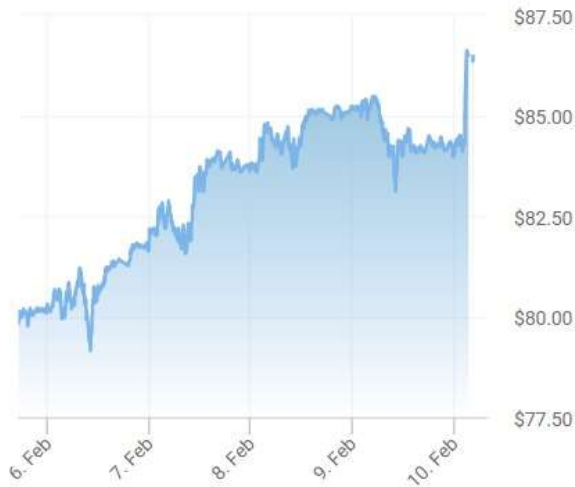
Prema ovim uslovima, operater licenciranog bloka će dobiti privremeno oslobađenje od plaćanja poreza na izvoz sirove nafte prilikom otpreme proizvodnje na međunarodna tržišta.

04:31 am CDT 10/02/2023

Technicals

Brent Crude (March Contract)

86.48 +2.28%

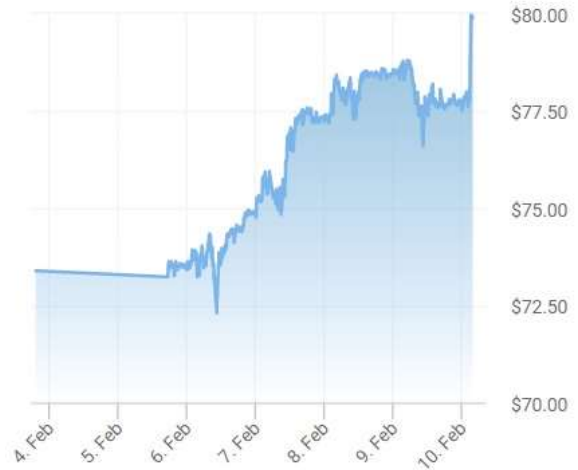

04:33 am CDT 10/02/2023

Technicals

WTI Crude (March Contract)

79.89 +2.31%

Rusija zadržala proizvodnju nafte na 9,8-9,9 mb/d u januaru i februaru

MOSKVA - Proizvodnja nafte u Rusiji ostala je na 9,8-9,9 miliona barela dnevno prema rezultatima za januar, rekao je novinarima potpredsednik Vlade Aleksandar Novak.

"Mogu reći da je proizvodnja nafte u januaru ostala na nivou decembra i novembra na 9,8-9,9 miliona barela dnevno", rekao je Novak, a prenosi u sredi **Interfax**.

Novak je napomenuo da se proizvodnja nafte u februaru odvija na istom nivou kao u januaru.

Prihodi Rusije od nafte i gasa pali su za 46% u januaru

MOSKVA - Prihodi Rusije od nafte i gasa pali su za 46% u januaru u odnosu na isti mesec pre godinu dana na 426 milijardi rubalja (5,96 milijardi dolara), objavilo je u ponedjeljak rusko ministarstvo finansija u preliminarnom saopštenju.

Rezultat je uglavnom pripisan padu cena mešavine Ural – najvećeg ruskog naftnog izvoznog brenda – i padu izvoza prirodnog gasa.

Rusija je prodavala u januaru Ural po prosečnoj ceni od 49,48 dolara po barelu, što je niže od ukalkulisane cene od 70 dolara po barelu u ruskom budžetu, navodi **Financial Times**.

Neplaniran prihod od 134 mlrd dolara za globalne energetske gigante

LONDON - Nova analiza Global Witness-a izračunala je da su BP, Chevron, Exxon, Shell i Total akumulativno zaradile prošle godine 134 milijarde dolara više od uobičajene finansijske godine.

Koristeći formulu EU za procenu neočekivanog profita (definisano kao nešto iznad 20% prosečnog prinosa u prethodne četiri godine), Global Witness je otkrio da je:

- Bilo neočekivano 18,7 milijardi dolara od 27,7 milijardi dolara profita BP-a
- Chevron-ova zarada od 35,5 milijardi dolara bila je 27,1 milijardu dolara veća od četverogodišnjeg proseka
- Od zapanjujućih 55,7 milijardi dolara profita Exxon-a, 45 milijardi je bilo neočekivano
- 21,3 milijarde dolara od Shell-ovih 39,9 milijardi dolara (najveći profit ikada za britansku kompaniju) bio je neočekivani prihod

Širom Evrope, ovaj dodatni novac za energetske gigante mogao bi pokriti gotovo 20 posto novca koji su sve evropske vlade izdvojile za zaštitu najugroženijih domaćinstava i preduzeća od visokih cena energije.

Alice Harrison, čelniica sektora fosilna goriva u Global Witnessu, rekla je:

"Ovo nije dodatnih 134 milijarde dolara za koje ove kompanije mogu reći da su rezultat toga što svi više rade – ovo je profitiranje od energetske krize i rata. To je novac koji akcionare i rukovodioce čini bogatijima, ne čineći značajnije udubljenje u preko potrebnoj energetskej tranziciji i povećavajući nejednakost. Svet bi bio čistije, sigurnije i pravednije mesto bez BP-a, Shell-a, Exxon-a, Totala i Chevron-a." Uprkos rastućoj uzbuni javnosti zbog ovih profita, pet kompanija je isplatilo 102 milijarde dolara u korist svojih dioničara: 47,6 milijardi dolara dividendi i 54,3 milijarde dolara za otkup akcija.

HIP

PETROHEMIJA

HIPLEX

HIPTEN

HIPREN

POLIMERI KOJI IMAJU IME

Zahvaljujući ratu u Ukrajini BP više nego udvostručio dobit u 2022.

LONDON - BP je poslednji od energetskih giganta koji je otkrio spektakularnu zaradu, objavljujući celogodišnji osnovni profit od 23 milijarde funti (27,7 mlrd US\$), unovčavajući rastuće cene nafte i gasa izazvane ratom u Ukrajini.

To je više nego dvostruko iznad prošlogodišnjih prihoda od 10,6 milijardi funti (12,8 milijardi US\$), napominje **City A.M.** i najveća zarada britanskog giganta u 114 godina

Kompanija je takođe zabeležila tehnički gubitak od 2,1 milijardu funti (2,49 milijardi US\$) kada se uračuna otpis svoje ruske imovine nakon intervencije ruskih snaga u Ukrajini.

Sveukupno, celogodišnji prihodi su se popeli na 200,2 milijarde funti (241,4 milijarde US\$), što je ogroman porast u odnosu na prošlogodišnjih 131,1 milijardu funti (157,7 milijardi US\$).

Profit od 68 mlrd dolara naftnih giganta pokreće raspravu o porezu u Britaniji

LONDON – Rekordni godišnji profit Shell-a i BP-a – gotovo 68 milijardi dolara zajedno – trebalo bi da intenzivira debatu o oporezivanju u Velikoj Britaniji, jer domaćinstva trpe krizu troškova života delom izazvanu rastućim cenama nafte i gasa, piše **Bloomberg**.

U domovima u Britaniji prošle godine su se računi za energiju više nego udvostručili, dok su vozači plaćali rekordne cene na pumpi. Ogromni profiti proizvođača nafte i gasa, i poplava gotovine koju su usmerili ka deoničarima, izazvali su bes političara i sindikata, koji pozivaju na veće vanredne poreze, navodi agencija.

BP je ostvario 2022. dobiti od 27,65 milijardi dolara i najavio povećanje dividende od 10%. Shell je prošle sedmice objavio dobit od 39,87 milijardi dolara uz planirano povećanje dividende od 15%.

TotalEnergies uvećao dobit za 28%

PARIZ - Francuska kompanija TotalEnergies saopštila je u sredu da su visoke cene nafte i gasa povećale njenu neto dobit na rekordnih 20,5 milijardi dolara u 2022. i najavio veće isplate dividende za akcionare.

Dobitak od 28 posto bio bi veći da kompanija nije otpisala skoro 15 milijardi dolara povezanih s njenim napuštanjem ruskog tržišta, prenosi **AFP**.

Snažno prisustvo TotalEnergies-a na tržištu tečnog prirodnog gasa takođe je pomoglo jer su evropske nacije tražile alternativu srezanom uvozu ruskog gasa cevovodima.

TotalEnergies je prijavio skok od 22 posto u prodaji LNG-a u poslednja tri meseca prošle godine u poređenju sa istim periodom 2021.

Kompanija je povećala konačnu isplatu dividende za 2022. i saopštila da bi ove godine mogla dodatno povećati povrate akcionarima.

BUDI U POKRETU
UZ EURO PETROL
KLUB APLIKACIJU

Sve informacije o benzinskim stanicama, akcijama, promocijama, klubskim popustima i još mnogo toga dostupni su na tvom mobilnom telefonu.
Preuzmi aplikaciju i postani član Euro Petrol Kluba online i besplatno!

www.euro-petrol.com

GAS

Rusija se suočava sa izazovima oko čvorišta u Turskoj

LONDON - Dok se Turska priprema da okupi dobavljače i kupce za konferenciju na kojoj bi se krajem februara trebalo razgovarati o uspostavljanju gasnog čvorišta za snabdevanje Evrope, Moskva, koja je prva predložila tu ideju, tek treba da se dogovori s Ankarom o ključnim principima cena, kažu izvori, piše u sredi **Energy Intelligence**.

Ruski zvaničnici nisu na nacrtu liste govornika na samitu, iako je Moskva prošle godine iznela ideju o čvorištu u pokušaju da nastavi izvoz gasa u Evropu.

Ankara je prihvatila tu ideju i namerava da završi prvu transakciju o predloženom gasnom čvorištu već ove godine, ali uloga Rusije u budućoj trgovini ostaje nejasna.

Razlike u cenama

Tržišni izvori kažu da bi Gazprom želeo da prodaje gas na tursko-bugarskoj granici preko svoje elektronske prodajne platforme (ESP) kao deo predloženog čvorišta. To bi mu omogućilo kontrolu nad svojim cenama, što je od suštinske važnosti za kompaniju u trenutku kada su njeni mesečni prihodi od izvoza pali na dvogodišnji minimum zbog oštrog pada obima ponude. Ali trgovina ESP-om mogla bi odvratiti evropske kupce, a to takođe ne bi u potpunosti odgovaralo ambicijama Turske u trgovini gasom sa Evropom.

Umesto toga, smatra se da je Turska ponudila vlastitu energetska berzu, Epias, kao prodajnu platformu čvorišta, kaže za **Energy Intelligence** insajder iz industrije. To bi integrisalo već postojeću trgovinsku infrastrukturu u predloženo čvorište i prodavalo gas iz različitih izvora, uključujući LNG i turska sopstvena polja, što bi takođe trebalo da učini čvorište privlačnijim evropskim kupcima, iako bi u mešavini bili ruski molekuli. Turska je pozvala regionalne proizvođače gasa Azerbejdžan, Iran, pa čak i Turkmenistan, ali nije jasno koliko bi mogli da prodaju u čvorištu

Turska očekuje da gasno čvorište počne sa radom ove godine

ANKARA - Očekuje se da će centralno čvorište prirodnog gasa u Turskoj, koje je predložio ruski predsednik Vladimir Putin i koje podržava njegov turski kolega Redžep Tajip Erdogan, početi s radom već ove godine, rekao je ministar energetike vlade u Ankari, piše **Daily Sabah**.

Fatih Donmez je takođe rekao da se o tom pitanju razgovaralo sa nekoliko zemalja, koje su izrazile spremnost da podrže projekat turskog gasnog čvorišta.

Donmez je u januaru rekao da su radovi na gasnom čvorištu počeli i da bi interesovanje zemlje za projekat moglo da raste tokom vremena.

U oktobru je šef ruske države predložio projekat sa sedištem u Turskoj, rekavši da bi Moskva mogla da preusmeri tranzit gasa iz dva gasovoda Severni tok, koji su oštećeni eksplozijama koje je Kremlj okarakterisao kao teroristički čin.

ЕНЕРГИЈА која нас спаја

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Булевар ослобођења 69, 21000 Нови Сад, Србија
ТЕЛ + 381 21 481 1004 / + 381 21 481 2703 / ФАКС + 381 21 481 1305
www.srbijagas.com

 СРБИЈАГАС

Novatek uklanja vrednosne papire sa londonske berze

MOSKVA - Najveći ruski proizvođač utečnjelog prirodnog gasa (LNG), privatna kompanija Novatek, saopštio je u utorak da uklanja svoje depozitne potvrde sa Londonske berze, gde su njene hartije od vrednosti praktično suspendovane iz trgovanja skoro godinu dana.

Izlistavanje vrednosnih papira na zapadnim berzama nekada je bilo pitanje prestiža za ruske kompanije, olakšavajući im pristup zapadnom novcu i poboljšavajući njihovu bazu investitora, piše agencija **Reuters**.

Međutim, predsednik Vladimir Putin potpisao je u aprilu prošle godine nacrt zakona kojim se od ruskih kompanija zahteva da uklone svoje depozitne potvrde kako bi smanjili uticaj koje strane zemlje mogu imati nad njima.

Londonska berza je početkom marta suspendovala trgovanje depozitnim potvrdama ruskih kompanija nakon što je Moskva poslala trupe u Ukrajinu.

Novatek navodi da je u utorak poslao obaveštenje britanskoj Upravi za bonitetnu regulaciju (FCA) da poništi popis njenih globalnih depozitnih potvrda.

Rečeno je da će 7. mart biti poslednji dan izlistavanja za globalne depozitne potvrde (GDR) na Londonskoj berzi.

Nakon ukidanja listinga na LSE, kompanija će nastaviti s listanjem svojih akcija na regulisanom tržištu Moskovske berze, dok je GDR program i dalje na snazi i operativan, saopštio je Novatek.

Bugarski tužioci terete bivšeg ministra energetike za štetu u uvozu ruskog gasa

SOFIJA - Bugarski tužioci u sredu su optužili bivšeg ministra energetike u prethodnoj, prozapadnoj vladi za loše upravljanje koje je navodno uzrokovalo gubitke od 45 miliona evra najvećem državnom gasnom operateru u zemlji.

Aleksandar Nikolov je bio na funkciji kada je ruski Gasprom prekinuo isporuke Bugarskoj nakon što je ta zemlja, zajedno sa drugima, odbila da počne da plaća isporuke u ruskoj valuti nakon ruske vojne intervencije u Ukrajini.

Tužilaštvo u Sofiji je u saopštenju navelo da su Nikolov i još dva energetska zvaničnika ugrozili rad državne gasne kompanije Bulgargaz u poslovima javnog snabdevanja gasom u zemlji., objavljuje u utorak dnevnik **Sofia Globe**.

Obraćajući se novinarima, istražiteljka Biserka Stojanova rekla je da se istraga fokusirala na "formiranje zvanične pozicije Bulgargasa, kao javnog preduzeća, u odnosu na predloženu novu šemu plaćanja za dugoročni ugovor sa Gaspromom".

To se odnosi na zahtev Gasproma u aprilu 2022. da svi strani kupci plaćaju isporuke gasa u rubljama. Nakon što je Bugarska odbila da se povinuje jednostranoj promeni uslova ugovora, Gasprom je prekinuo sve isporuke gasa toj zemlji.

Bugarski mediji izveštavaju da je istraga ispitala navode da je odmah nakon odluke Gasproma, zemlja nastavila kupovati ruski gas preko posrednika, uz doplatu od 30 odsto iznad ugovorom utvrđene cene.

REGION

Mađarska predlaže Hrvatskoj proširenje Jadranskog naftovoda

BUDIMPEŠTA - Mađarska planira da sarađuje s Hrvatskom na povećanju kapaciteta Jadranskog naftovoda koji u Mađarsku dovodi nerusku naftu, rekao je šef kabineta premijera Viktora Orbana na brifingu u četvrtak.

Đerđelji Guljaš je rekao da je vlada razgovarala o svojoj energetske strategiji do 2030. i da će to uključivati omogućavanje rafineriji Dunava mađarske grupe za naftu i gas MOL da prerađuje više neruske sirove nafte.

"Znamo da ako sada ne bi dolazila sirova nafta iz Rusije, onda bi pošiljke mogle stizati samo morem, Jadranskim naftovodom. Ali kapacitet ovog naftovoda je samo 70-80% onoga što bi bilo potrebno", rekao je Guljaš na brifingu.

"Dakle, radi se o projektu od posebnog značaja, koji bi Mađarska želela da realizuje zajedno s Hrvatskom", dodao je.

Hrvatska će isplatiti MOL-u odštetu od 235 miliona dolara

BUDIMPEŠTA - Država Hrvatska isplatiće mađarskoj naftnoj i gasnoj kompaniji MOL 235 miliona dolara odštete, presuđenih u arbitražnom postupku u Međunarodnom centru za rešavanje investicionih sporova (ICSID), rekao je hrvatski ministar privrede i održivog razvoja Davor Filipović, prenosi u nedelju budimpeštanski poslovni list **BBJ**.

Postupak je pokrenuo MOL krajem 2013., tužeći hrvatsku Vladu da nije ispoštovala obveze iz Ugovora o gasnom poslovanju iz 2009., kojim je bilo predviđeno izdvajanje dela gasnog biznisa iz Ine.

Vašingtonski arbitražni sud nije prihvatio hrvatski argument da je taj ugovor rezultat koruptivnih radnji.

MOL planira da proda benzinske stanice u Sloveniji

LJUBLJANA - Mađarska naftna kompanija Mol uskoro će početi prodaju nekih od ukupno 53 benzinskih stanica koje kontroliše u Sloveniji kako bi dobila odobrenje Evropske komisije za kupovinu lokalne jedinice austrijskog OMV-a, prenose slovenački mediji.

"MOL ne isključuje moguću prodaju neke svoje imovine u sklopu transakcije. Proces je još uvek u toku, tako da ne možemo otkrivati detaljnije informacije", citira u ponedjeljak izvore iz MOL-a slovenački Dnevnik.

Evropska komisija je u junu 2022. objavila da otvara detaljnu istragu o kupovini OMV Slovenija od strane MOL-a. Komisija je svoju odluku morala objaviti do 28. oktobra, ali je odlučila da je odloži zbog zabrinutosti da bi spajanje (posle Petrola) drugog i trećeg maloprodavca goriva u Sloveniji, rezultiralo time da novi entitet drži preveliki udeo na domaćem tržištu, preneo je Dnevnik.

Uspešno preuzimanje OMV Slovenija značilo bi da bi Mol povećao broj benzinskih stanica u Sloveniji na oko 170. Petrol ih kontroliše oko 320.

Crna Gora dogovorila sa SAD korake za gradnju LNG terminala u luci Bar

VAŠINGTON - Mogućnosti gradnje terminala za prihvatanje utečenog prirodnog gasa (LNG) u luci Bar, koji bi taj grad i Crnu Goru pozicionirao kao energetska čvorišta na tom delu Zapadnog Balkana, bila je jedna od tema sastanka u Vašingtonu crnogorskog ministra finansija Aleksandra Damjanovića s predstavnicima američkog Stejt departmenta, prenosi u utorak portal

Energetika.NET,

Na sastanku su dogovoreni i konkretni koraci kako bi se gradnja LNG terminala ostvarila, objavilo je Ministarstvo finansija Crne Gore.

Premijer Crne Gore Dritan Abazović rekao je prošle nedelje da je vlada u kontaktu sa nekoliko renomiranih kompanija, „pretežno su iz SAD i jedna iz Velike Britanije“, koje su zainteresovane za ovaj projekat. Sve su iz evroatlantskog sveta i to je jako važno - rekao je premijer za **Feral.bar** tokom radne posete Baru.

Kapacitet gasnog interkonektora Grčke i Bugarske popunjen 94%

SOFIJA - Kapacitet interkonektora za prirodni gas Grčka-Bugarska popunjen je na skoro 94%, rekla je u ponedjeljak za agenciju **Trend** Teodora Georgijeva, (Foto BTA) izvršna direktorka za Bugarsku u operateru gasovoda firmi ICGB.

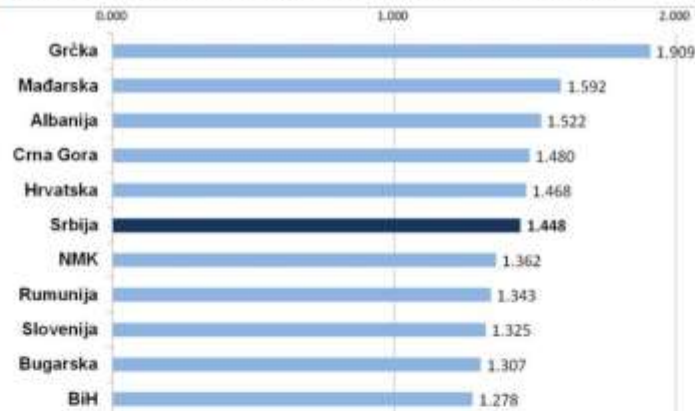
Ona je rekla da je trenutno glavni izvor snabdevanja interkonektora Grčka-Bugarska gas koji ide Transjadranskim gasovodom. „Naš projekat je takođe u sinergiji sa planiranim i postojećim LNG terminalima u regionu“, objasnila je.

Više od polovine kapaciteta gasovoda od 3 milijarde kubnih metara (bcm) - 1,57 bcm godišnje rezervisano je po dugoročnim ugovorima do 25 godina. Ostatak slobodnog kapaciteta nudi se na platformama PRISMA i RBP", rekla je ona.

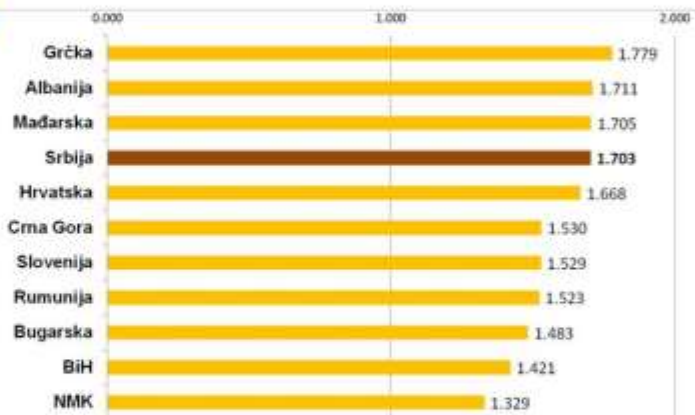
Usled postojećih okolnosti izazvanih ratom u Ukrajini, u trećem mesecu od početka komercijalnog rada interkonektora, kapacitet gasovoda je iskorišćen iznad 90 odsto. Očekujemo da će se ovaj trend zadržati i nastaviti u 2023. godini, a možda i 2024. ali na kraju će to biti determinisano potrebama i potražnjom za prirodnim gasom zemalja u regionu“, rekla je Georgijeva.

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 06.02.2023. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

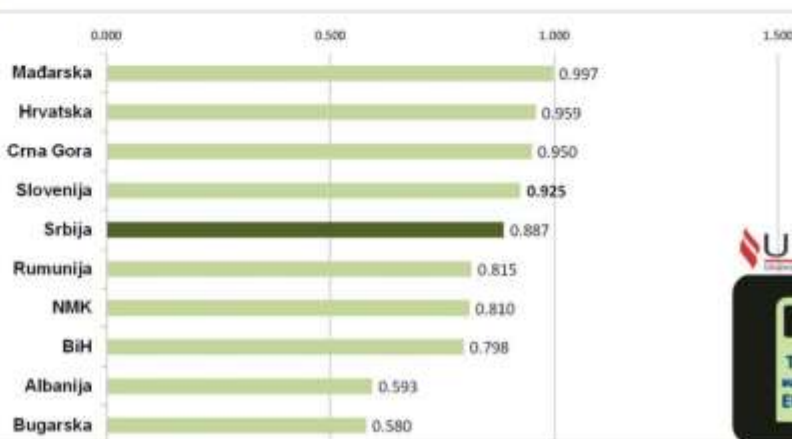
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1.909	+30.96%
Mađarska	1.592	+9.24%
Albanija	1.522	+4.41%
Crna Gora	1.480	+1.53%
Hrvatska	1.468	+0.70%
Srbija	1.448	-0.66%
NMK	1.362	-6.60%
Rumunija	1.343	-7.86%
Slovenija	1.325	-9.10%
Bugarska	1.307	-10.31%
BiH	1.278	-12.31%
Prosečna cena u regionu		1.458

Dizel EN590 (EUR/l)		
	čirni dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1.779	+12.58%
Albanija	1.711	+8.30%
Mađarska	1.705	+7.90%
Srbija	1.703	+7.79%
Hrvatska	1.668	+5.56%
Crna Gora	1.530	-3.17%
Slovenija	1.529	-3.26%
Rumunija	1.523	-3.63%
Bugarska	1.483	-6.13%
BiH	1.421	-10.05%
NMK	1.329	-15.89%
Prosečna cena u regionu		1.580

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Mađarska	0.997	+19.92%
Hrvatska	0.959	+15.35%
Crna Gora	0.950	+14.27%
Slovenija	0.925	+11.21%
Srbija	0.887	+6.73%
Rumunija	0.815	-2.00%
NMK	0.810	-2.52%
BiH	0.798	-4.06%
Albanija	0.593	-28.63%
Bugarska	0.580	-30.26%
Prosečna cena u regionu		0.831

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave